

Korištenje javnog dobra s posebnim osvrtom na korištenje pomorskog dobra u gradu Puli

Orlić, Andrea

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Law / Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:199:418045>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-07**

Repository / Repozitorij:

[Repository Faculty of Law University of Zagreb](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
PRAVNI FAKULTET
Studijski centar za javnu upravu i javne financije

Andrea Orlić

**KORIŠTENJE JAVNOG DOBRA S POSEBNIM OSVRTOM NA
KORIŠTENJE POMORSKOG DOBRA U GRADU PULI**

ZAVRŠNI RAD

MENTOR: Frane Staničić, prof. dr. sc.

Zagreb, 2023.

Izjava o izvornosti

Ja, Andrea Orlić pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključiva autorica završnog rada te da u radu nisu na nedozvoljen način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova te da se prilikom izrade rada nisam koristila drugim izvorima od navedenih u radu.

Andrea Orlić, v.r.

Sadržaj

1. UVOD.....	1
2. JAVNO DOBRO	2
3. VRSTE DOBARA	3
3.1. VRSTE JAVNIH DOBARA PREMA NJIHOVU OBJEKTU	3
3.1.1. Zemljišno dobro	4
3.1.2. Vodno dobro	4
3.1.3. Zračno dobro	5
3.1.4. Pomorsko dobro	6
4. KORIŠTENJE JAVNOG DOBRA	7
5. UPOTREBA POMORSKOG DOBRA I NJEGOVO UPRAVLJANJE	9
6. POJAM POMORSKOG DOBRA U ZAKONODAVSTVU	12
7. ODREĐIVANJE GRANICE I EVIDENCIJA POMORSKOG DOBRA	13
8. KONCESIJE I POMORSKO DOBRO	16
9. POMORSKO DOBRO U GRADU PULI	20
9.1. UPRAVLJANJE POMORSKIM DOBROM U GRADU PULI.....	21
9.2. KONCESIJE U GRADU PULI.....	23
9.3. OBALNI POJAS NA PODRUČJU GRADA PULE	27
10. ZAKLJUČAK.....	29
11. LITERATURA.....	31

1. UVOD

Korištenje javnog dobra je važan koncept koji se odnosi na resurse i prostor koji su zajednički svim članovima društva. Javno dobro obuhvaća različite oblike resursa, poput parkova, plaža, šuma, voda, zraka i infrastrukture, koji su dostupni i korisni svima bez obzira na njihovu socijalnu, ekonomsku ili kulturnu pozadinu. Kao takvo, korištenje javnog dobra ima ključnu ulogu u održavanju društvene ravnoteže, promicanju zajedništva i osiguravanju pravedne raspodjele resurse. U ovom radu istražiti ćemo važnost korištenja javnog dobra, njegovu važnost, zaštitu i raznolikost javnog dobra te ćemo se posebno osvrnuti na pomorsko dobro općenito i pomorsko dobro u gradu Puli.

Pomorsko dobro u Hrvatskoj predstavlja važan resurs koji obuhvaća obalne prostore, plaže, otoke, morske površine i sve ono što je namijenjeno javnom korištenju uz duž Jadranskog mora. Hrvatska s obzirom na svoj geografski položaj, ima iznimnu privilegiju bogate obale i otočja, što pomorsko dobro čini važnim dijelom identiteta zemlje.

Grad Pula, smješten je na obali Jadranskog mora, obiluje iznimnim prirodnim bogatstvima, među kojima se ističe pomorsko dobro. Pomorsko dobro u gradu Puli predstavlja jedinstveni resurs koji je otvoren za korištenje i uživanje svim građanima i posjetiteljima grada te pridonosi turizmu. Ovaj završni rad istražuje koncept javnog dobra s osloncem na pomorsko dobro u gradu Puli. Cilj je analizirati važnost pomorskog dobra kao javnog resursa te razmotriti načine na koje se ono može optimalno koristiti u korist lokalne zajednice.

Prvo ćemo istražiti teorijski okvir i koncept javno dobra, kao i njegovu ulogu u društvu. Nadalje, istražuje se specifičnost pomorskog dobra te se prikazuje zakonski okvir koji regulira korištenje pomorskog dobra u Hrvatskoj te se analiziraju relevantni propisi i politike koje utječu na upravljanje ovim resursom općenito i u gradu Puli. Fokusira se na postojeće prakse korištenja pomorskog dobra te se istražuje raznovrsnost aktivnosti koje se provode na pomorskom dobru, uključujući turizam, plaže, sportske i rekreacijske sadržaje te zaštitu prirodnih i kulturnih vrijednosti.

2. JAVNO DOBRO

Stvari su dijelovi prirode koje su u pravilu sposobne biti u vlasti neke fizičke ili pravne osobe. Međutim, postoje stvari koje zbog svojih osobina ili pravne regulative nisu u mogućnosti biti u vlasti fizičkih ili pravnih osoba, tada govorimo o općim dobrima.¹

U Hrvatskoj starijoj pravnoj književnosti, svi važniji pravni pisci, od Speveca, Pliverića, Maurovića, Kriškovića do Sambraila, pod javnim dobrom podrazumijevaju „dobra opredijeljena služiti općoj uporabi“ odnosno „dobra određena za opću uporabu“.² U teoriji upravnog prava upotrebljava se pojam „javno dobro“ i pojam „dobro u općoj uporabi“.³ Dobro u općoj uporabi možemo protumačiti kao javno dobro namijenjenom općem i ravnopravnom korištenju svih građana sukladno propisima koja vrijede za korištenje javnim dobrom.

Pojam javnog dobro širi je pojam od dobra u općoj uporabi, te se smatra da je dobro u općoj uporabi samo dio javnog dobra. Dobrom u općoj uporabi može se služiti svatko međutim subjekt koji se služi tim dobrom ne može drugome ograničiti da se isto služi tim dobrom ili da ometa njegovo korištenje.⁴ Iznimno se u nekim slučajevima može ograničiti korištenje dobra u općoj uporabi, ali mora ograničenje biti propisano pravnim aktom, biti na snazi te važiti za sve jednako. Drugi element koji karakterizira dobra u općoj upotrebi jest isključenje iz građanskopravnog prometa, stvari koje čine dobra opće uporabe ne mogu biti u građanskopravnom prometu.⁵ Pored dobra koja imaju karakter javnih dobara postoje i ona koja služe za određene svrhe i namjene zajednice iako nisu u općoj uporabi svih. Takva su npr. razna tehnička sredstava kojima raspolažu određena javna tijela: vozila, oružja, poligoni, vježbališta.

Upravljanje javnim dobrom obuhvaća čitav niz radnji, kojima se uređuje status tih dobara, a to su osobito proglašavanje prestanka javnog dobra, razgraničenje javnih dobara, utvrđivanje režima korištenja, rješavanje sporova u vezi s javnim dobrom i ostalo. Pravo na upravljanje javnim dobrom mogu imati Republika Hrvatska i jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave, a to su općine, gradovi i županije. Pomorskim dobrom upravlja država, Republika Hrvatska bilo neposredno ili putem županije. Također pravo na upravljanje

¹ Gavella Nikola, Josipović Tatjana, Gliha Igor, Belaj Vlado, Stipković Zlatan, *Stvarno pravo*, Narodne novine, Zagreb, 1998., str. 53.

² Pehar Snježana, *Pojam javnog dobra u teoriji i praksi*, u: *Zbornik radova Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse*, br. 9, Mostar, 2011., str 241.

³ Borković Ivo, *Upravno pravo*, Narodne novine, Zagreb, 2002., str. 589

⁴ *Ibid.*

⁵ *Ibid.*, str. 590.

javnim dobrom imaju i javne ustanove kao što su npr. muzeji, arhivi, knjižnice, te posebna javna poduzeća.⁶

3. VRSTE DOBARA

U pravnoj teoriji postoje više vrsta dobara koje se dijele prema različitim kriterijima te se dijele prema njihovu objektu, prema načinu nastanka, prema namjeni, prema okolnostima mogu li ili ne mogu biti u građansko pravnom vlasništvu. Dobra opće uporabe s obzirom na objekt dijelimo na zemljišno dobro, vodno dobro, pomorsko dobro i zračno dobro.⁷ Prema načinu nastanka imamo javna dobra nastala prirodnim putem te javna dobra nastala ljudskim djelovanjem tj. umjetnim putem. Javna dobra koja su nastala prirodnim putem nazivamo prirodna javna dobra te su ona posljedica djelovanja prirodne. Ovdje spadaju mora, rijeke, prirodna jezera, zrak itd. Druga vrsta su javna dobra koja su nastala djelovanjem čovjeka te iz nazivamo umjetna javna dobra. Ona kao takva su stvorena da bi služila kao javna dobra te svoja svojstva stječu na temelju posebnog pravnog akta koji može biti opći ili pojedinačan. To su umjetna jezera, putevi i sl. Javna dobra koja dijelimo prema njihovoj namjeni dijele se na ona koja su u općoj uporabi svih tzv. dobra u općoj uporabi i ona koja su namijenjena određenim subjektima za posebne svrhe. Prema kriteriju vlasništva javna dobra se razvrstavaju na ona koja ne mogu biti u građanskopravnom vlasništvu, tu spadaju: rijeke, mora, javi putevi i sl. i razlikujemo ona koja mogu biti u građanskopravnom vlasništvu kao što su pribori u uredu, namještaji u muzejima kao i predmeti itd.⁸

3.1. VRSTE JAVNIH DOBARA PREMA NJIHOVU OBJEKTU

U ovom radu posebno ćemo se baviti pomorskim dobrom koji spada u vrste javnih dobara prema njihovu objektu. Kao što smo spomenuli ranije možemo ih podijeliti na četiri vrste; zemljišno dobro, vodno dobro, pomorsko dobro i zračno dobro.

⁶ Jelušić Mario, Javno vlasništvo u pravnom sustavu Republike Hrvatske, u: Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 49., 2009., str. 159.

⁷ Pehar Snježana, *op.cit.* (bilj. 2), str. 242.

⁸ Borković Ivo, *op.cit.* (bilj. 3), str. 591.

3.1.1. Zemljišno dobro

U kategoriju zemljišnog dobra, kao vrstu javnoga dobra, ubrajamo javne putove, ceste, mostove, trgove, parkove, groblja i slično. Zakonom o cestama propisuje se da su javne ceste javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu Republike Hrvatske.⁹ Člankom 2. Zakona o šumama propisuje da su šume i šumska zemljišta dobra od interesa za Republiku Hrvatsku te imaju njezinu osobitu zaštitu.

Šumom se smatra zemljište koje je suvislo obraslo šumskim drvećem i/ili njegovim grmolikim oblicima, grmljem i prizemnim rašćem na površini od 0,1 ha i većoj, gdje se trajno proizvode šumski proizvodi i ostvaruju općekorisne funkcije, a između biocenoze i staništa vladaju uravnoteženi odnosi.¹⁰

3.1.2. Vodno dobro

Vodno dobro u hrvatskom zakonodavstvu obuhvaćeno je primarno Zakonom o vodama¹¹, Zakonom o slatkovodnom ribarstvu¹² te Zakonom o plovidbi i lukama unutarnjih voda¹³. Vodno dobro čine katastarske čestice koje obuhvaćaju vodonosna i napuštena korita površinskih voda, uređeno inundacijsko područje, neuređeno inundacijsko područje, prostor na kojem je izvorište voda potreban za njihovu fizičku zaštitu i prostor na kojem je izvorište, izdašnosti najmanje 10m³ dnevno, mineralne i geotermalne vode i prirodne izvorske vode potreban za njihovu fizičku zaštitu i otoke koji su nastali ili nastanu u vodonosnom koritu, njezinom diobom na više rukavaca, naplavlivanjem zemljišta ili ljudskim djelovanjem.¹⁴

Vode i vodno dobro su od interesa za Republiku Hrvatsku i imaju njezinu osobnu zaštitu.¹⁵ Vodno područje je površina kopna i mora koja se sastoji od jednog ili više susjednih riječnih slivova s njihovim pripadajućim podzemnim, prijelaznim i priobalnim vodama, koje je glavna jedinica za upravljanje riječnim slivovima.¹⁶ Vodno dobro služi najrazličitijim namjenama, bilo

⁹ Zakon o cestama, NN 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14, 110/19, 144/21, 114/22, 114/22, 04/23, čl. 3. st.1.

¹⁰ Zakon o šumama, NN 68/18, 115/18, 98/19, 32/20, 145/20, čl.5. st. 1.

¹¹ Zakon o vodama, NN 66/19, 84/21, 47/23.

¹² Zakon o slatkovodnom ribarstvu, NN 63/2019.

¹³ Zakon o plovidbi i lukama unutarnjih voda, NN 144/21.

¹⁴ Zakon o vodama, čl. 9. st.1.

¹⁵ *Ibid.*, čl. 9. st. 6.

¹⁶ *Ibid.*, čl. 4. st.1. točka 104.

kao dobro opće uporabe za sve (npr. kao voda za piće), bilo kao dobro posebne namjene za određene svrhe pojedinih subjekata (npr. voda za potrebe obrane, protupožarne zaštite i sl.).¹⁷

Zakon o vodama propisuje da se voda mora koristiti i upotrebljavati ekonomično i racionalno, te da voda nije komercijalni proizvod kao neki drugi proizvodi, nego i nasljeđe koje treba čuvati, štititi i mudro koristiti. Pored Zakona o vodama, Zakon o plovidbi i lukama unutarnjih voda propisuje da je luka vodeni i s njim neposredno povezani kopneni prostor koji je namijenjen i opremljen za pristajanje, sidrenje i zaštitu plovila, ukrcaj, iskrcaj, prekrcaj, ii skladištenje robe i/ili ukrcaj i iskrcaj putnika, u kojem se obavljaju različite komplementarne djelatnosti koje su s robom ili s plovilom u neposrednoj ekonomskoj, prometnoj ili tehnološkoj vezi¹⁸. Luke unutarnjih voda su dobra od gospodarskog interesa za Republiku Hrvatsku i imaju njezinu osobnu zaštitu.¹⁹ Također, prema Zakonu o slatkovodnom ribarstvu, ribolovne vode dijele se na stajačice i tekućice. Stajačice su u smislu ovog Zakona prirodna i umjetna jezera, akumulacije, bare i stari riječni rukavci bez obzira na povezanost s tekućicama, a tekućice su sve ostale ribolovne vode.²⁰

3.1.3. Zračno dobro

Zračnim dobrom uglavnom se označava zračni prostor iznad državnog teritorija. U suvremenim uvjetima društvenog razvoja i razvoja zračne tehnike posebno, zračno dobro dobiva osobito na značenju jer po svojoj pravnoj prirodi, zračni prostor iznad zemlje uzimao se kao pripadnost zemljišta iznad kojeg se nalazi, pa je i za takvo zračno dobro važila presumpcija vlasništva na strani vlasnika zemlje. Danas se zbog spomenutih razloga zračno dobro, kao dio javnog dobra odnosno dobra opće uporabe, zasebno tretira i u režimu upravnog prava.²¹

Zračni prostor Republike Hrvatske je prostor iznad kopna i teritorijalnog mora Republike Hrvatske. Uz zračno dobro dolaze i aerodromi koji mogu biti i civilni i vojni. Aerodrom je određeno područje na zemlji ili vodi uključujući sve objekte, instalacije i opremu, namijenjeni u potpunosti ili djelomično za kretanje, uzlijetanje, slijetanje i boravak zrakoplova.²²

¹⁷ Borković Ivo, *op.cit.* (bilj. 3), str 592.

¹⁸ Zakon o plovidbi i lukama unutarnjih voda, čl. 5.

¹⁹ Borković Ivo, *op.cit.* (bilj.3), str. 592.

²⁰ Zakon o slatkovodnom ribarstvu, čl. 5. st. 2.

²¹ Borković Ivo, *op.cit.* (bilj.3), str. 594.

²² Zakon o zračnom prometu, NN 69/09, 84/11, 54/13, 127/13, 92/14, čl. 1. st. 4.

3.1.4. Pomorsko dobro

Pomorsko dobro obuhvaća određeni dio mora i područja koje je s tim u vezi kao npr. luke, pristaništa, sidrišta i sl.²³ Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama²⁴ propisuje da je pomorsko dobro opće dobro od interesa za Republiku Hrvatsku, da ima njenu osobnu zaštitu, te da se upotrebljava i koristi samo pod uvjetima i na način propisan zakonom.

Pomorsko dobro čine unutarnje morske vode i teritorijalno more, njihovo dno, podzemlje i podmorje, te dio kopna koji je po svojoj prirodi namijenjen općoj upotrebi i koji je određen takvim, kao i sve što je s tim dijelom kopna trajno spojeno na površini ili ispod nje i čine ga nekretnine koje su po prirodnim obilježjima, izgledu, namjeni, položaju i načinu upotrebe;; morska obala, morske plaže, sprudovi, rtovi, hridi, grebeni, otočići koje za vrijeme nevremena prekrivaju najveći valovi, žala, luke, lukobrani, rive, molovi, valobrani, nasipi, privezišta, gatovi, morske solane, ušća vodotoka koji se izljevaju u more i kanali spojeni s morem, uključujući i građevine koje su trajno povezane s pomorskim dobrom i njegova su pripadnost.²⁵ Morska obala jest pojas kopna koji je ograničen crtom do koje dopiru najveći valovi za vrijeme nevremena, kao i onaj dio kopna koji po svojoj prirodi ili namjeni služi korištenju mora za pomorski promet i morski ribolov, te za druge svrhe koje su u vezi s korištenjem mora, a koji je širok najmanje šest metara od crte koja označava aritmetičku sredinu svih visokih voda tijekom mjeseca ili godine.²⁶ Kopneni dio pomorskog dobra je pojas kopna uz more koji je po svojoj prirodi u neposrednoj vezi s morem i prema namjeni i načinu upotrebe služi uobičajenom korištenju i upotrebi mora kao općeg dobra, a širok je najmanje šest metara od crte srednjih viših visokih voda mjereno vodoravno. Sve nekretnine u obuhvatu lučkog područja su pomorsko dobro. Granica pomorskog dobra na moru je vanjska granica teritorijalnog mora Republike Hrvatske. Crtu srednjih visokih voda utvrđuje Hrvatski hidrografski institut.²⁷

Obalno more predstavlja zonu koja se prostire između kopnene teritorije jedne države i otvorenog mora. Obalno more sastavljeno je iz dva pojasa: unutrašnjih morskih voda i teritorijalnog mora. Unutrašnje morske vode obuhvaćaju dijelove državne teritorije, vezane prirodno ili umjetno sa otvorenim morem. One obuhvaćaju: ušća rijeke, luke, pristaništa,

²³ Jelušić Mario, *op.cit.* (bilj. 6.), str. 161.

²⁴ Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama, NN 83/23.

²⁵ *Ibid.*, čl.6. st.1.

²⁶ Borković Ivo, *op.cit.* (bilj.3.), str. 593.

²⁷ Zakon o pomorskom dobu, čl.6.

zaljevi, pod određenim uvjetima unutrašnja mora i more između otoka. Unutrašnje morske vode su pod suverenosti obalne države jednako kao i njezino kopno.²⁸

Teritorijalno more obuhvaća pojas mora pod suverenosti obalne države umjerene širine, do dvanaest morskim milja, u kojem strani brodovi imaju pravo nesmetanog prolaska. Teritorijalno more je dio državnog područja obalne države, podložno njezinoj suverenosti. Vanjska granica teritorijalnog mora ujedno je i državna granica na moru: gdje prestaje teritorijalno more, prestaje i suverenost obalne države.²⁹

Gospodarski pojas Republike Hrvatske obuhvaća morske prostore koji se protežu od vanjske granice teritorijalnog mora u smjeru pučine do njegove vanjske granice dopuštene općim međunarodnim pravom. Epikontinentalni pojas Republike Hrvatske obuhvaća morsko dno i morsko podzemlje izvan vanjske granice teritorijalnog mora Republike Hrvatske u smjeru pučine do granica epikontinentalnog pojasa susjednim državama.³⁰

4. KORIŠTENJE JAVNOG DOBRA

Javno dobro objekt je vlasništva osobe javnog prava koja na autoritativan i jednostran način odlučuje hoće li pripadnicima društvene zajednice dopustiti korištenje toga dobra sukladno njegovoj namjeni. Jedna od najvažnijih okolnosti pritom hoće li osoba javnog prava subjektima opće uporabe ujedno priznati i aktivnu legitimaciju za podnošenje zahtjeva usmjerenih ostvarenju te zaštiti prava za opću uporabu.³¹ Javno dobro javlja se u različitim okolnostima te se korištenje javnim dobrom razlikuje kada je dano za opću uporabu svima i kada je javno dobro ograničeno te je dano na korištenje samo određenim subjektima. Korištenje javnim dobrom koje je dano za opću uporabu svima dobiva karakter dobra u općoj uporabi.³² Primjer takvih dobara su more, rijeke, zrak, javne ceste, ulice i sl. Njih koristimo tako što se kupamo u morima, rijekama, jezerima itd. ili kroz šetnje, vožnje automobilom, vožnje zrakoplovom, disanjem i sl. Javno dobro koje je ograničeno i dano u uporabu samo određenim subjektima daje se posebnim

²⁸ Pehar Snježana, *op.cit.* (bilj. 2.), str. 245.-246.

²⁹ *Ibid.*, str. 246.

³⁰ Borković Ivo, *op.cit.* (bilj. 3.), str. 594.

³¹ Popovski Aleksandra, Pravna priroda opće upotrebe javnog dobra, u: Pravni vjesnik: časopis za pravne i društvene znanosti Pravnog fakulteta Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku, Vol. 32 No.3-4, 2016., str. 183.

³² Borković Ivo, *op.cit.* (bilj. 3.), str. 598.-599.

aktom. Posebnim aktom subjektima se utvrđuje pravo korištenja javnim dobrom.³³ Primjer takve vrste korištenja javnog dobra su reklame na ulici, štandovi za prodaju, vađenje pijeska iz rijeke ili mora i sl. Ovdje se radi o posebnoj pogodnosti subjekata koji koriste jedno javno dobro. Njihova posebna pogodnost znači proširenje mogućnosti korištenja pojedinim javnim dobrom na temelju ovlaštenja koja su dobila posebnim aktom, to ne znači da je drugima ograničena uporaba javnim dobrom prema njegovoj općenitoj namjeni. Ukoliko se npr. netko kupa u rijeci za vrijeme vađenja pijeska iz vode na temelju posebnog ovlaštenja, ne ograničava se kupanje u rijeci drugoj osobi.

Općenito posebna korištenja javnim dobrom ne smiju mijenjati strukturu javnog dobra, međutim postoje okolnosti kada ipak posebno korištenje javnim dobrom može isključiti ostane osobe iz mogućnosti korištenja tim dobrom u cijelosti ili djelomično. Korištenjem javnog dobra stječemo subjektivno pravo. Dobrom opće uporabe koriste se svi te korištenje jednog subjekta javnim dobrom ne uskraćuje korištenje drugog subjekta. Radi se o zaštiti od bezrazložnog uskraćivanja pojedinim subjektima prava korištenja dobrom opće uporabe.³⁴

Iz ukupnosti dobara koja su objekt prava vlasništva izdvaja se skupina dobara kojima se zajamčen poseban javnopravni status, uvjetovan ponajprije javnim interesom koji se uz ta dobra vezuje. Interes društvene zajednice pravnim normama priznaje se kao i javni interes, zbog čega navedena dobra nazivano dobra od javnog interesa. Dobra čija se svrha očituje u općoj uporabi središnja su kategorija dobara od javnog interesa. Nalaze se u vlasništvu osoba javnog prava i dana su na ravnopravnu i slobodnu uporabu svim pripadnicima društvene zajednice.³⁵ Opća uporaba predstavlja generalno i ravnopravno korištenje javnog dobra od strane građana i drugih subjekata prava, koncipirana je kao temeljni oblik uporabe javnog dobra te čini bitnu odrednicu pravnog režima ove kategorije od javnog interesa.³⁶

Svako korištenje javnim dobrom mora biti usklađeno s karakterom i namjenom pojedinog dobra i takvo da odgovara općim uvjetima korištenja koje utvrđuje pravna norma te ekonomičnost i racionalnost u uporabi i javnog dobra mora biti prisutna kod svih vrsta i oblika

³³ *Ibid.*, str. 599.

³⁴ *Ibid.*

³⁵ Popovski Aleksandra, *op.cit.* (bilj. 26.), str. 184.

³⁶ *Ibid.*, str. 186.

njegova korištenja.³⁷ U pravilu se dobra opće uporabe koriste besplatno kao npr. kupanje u moru, šetanje ulicom, igranje u parkovima, prolaz ulicama i sl., međutim za korištenje pojedinog dobra može biti obvezno plaćanje naknade. To može biti prolazak autocestom, uporaba lučice za vez brodice, naknada za kupanje u određenom području i sl. Naknada za korištenje javnim dobrom daje se u pravilu za javna dobra koja se daju na posebno korištenje.

5. UPOTREBA POMORSKOG DOBRA I NJEGOVO UPRAVLJANJE

Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama uređuje pojam i pravni status pomorskog dobra, zaštitu pomorskog dobra, određivanje njegovih granica, evidencija i upis pomorskog dobra u katastru i zemljišnoj knjizi, imovinskoppravna pitanja, upravljanje, upotreba pomorskog dobra, koncesije za gospodarsko korištenje pomorskog dobra, morske plaže, sidrišta i privezišta, pojam i razvrstaj morskih luka, lučno područje, lučke djelatnosti, luke otvorene za javni promet i osnivanje lučkih uprava, luke posebne namjene i nadzor nad provedbom Zakona. Cilj ovog Zakona je uspostavljanje integralnog, kvalitetnog i transparentnog sustava zaštite, upravljanje i korištenja pomorskog dobra u Republici Hrvatskoj.

Pomorsko dobro prije svega je u općoj upotrebi, a može biti dano na posebnu upotrebu na gospodarsko korištenje u skladu sa Zakonom. Opća upotreba pomorskog dobra podrazumijeva da svatko ima pravo služiti se pomorskim dobrom sukladno njegovoj prirodi i namjeni. Posebna upotreba pomorskog dobra je vremenski ograničeno pravo upotrebe pomorskog dobra u svrhu obavljanja djelatnosti koja se ne obavlja radi stjecanja dobiti, s ili bez prava korištenja građevina i zahvata u prostoru te u skladu s uredbom Vlade Republike Hrvatske kojom uređuje gradnju građevina i izvođenje zahvata u prostoru koji se prema propisima kojima se uređuje građenje ne smatraju građenjem, a koji su dopušteni na prostoru pomorskog dobra. Gospodarsko korištenje pomorskog dobra je vremenski ograničeno pravo korištenja pomorskog dobra sa ili bez prava korištenja građevina i zahvata u prostoru te također u skladu s uredbom Vlade.³⁸

Nitko nema pravo bez pravne osnove propisane u članku 12. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama na posebnu upotrebu pomorskog dobra, gospodarsko korištenje pomorskog

³⁷ Bajlović Antonia, Upravljanje i korištenje javnim dobrom, Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet Zagreb, 2022., str. 25.

³⁸ Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama, NN 83/23 čl. 11.

dobra, obavljanje djelatnosti na pomorskom dobru, gradnju i/ili obavljanje drugih radova i/ili zahvata u prostoru pomorskog dobra koji se prema posebnim propisima kojima se uređuje građenje ne smatraju građenjem, kao i uredbom Vlade kojom uređuje gradnju građevine i izvođenje zahvata u prostoru koji se prema propisima kojima se uređuje građenje ne smatraju građenjem, a dopušteni su na pomorskom dobru te zadnje zaposjedanje pomorskog dobra na bilo koji način za sebe ili drugoga. Pravna i fizička osoba koja je na temelju akta koji predstavlja valjanu pravnu osobu određenu Zakonom o pomorskom dobru i morskim lukama, stekla pravo posebne upotrebe i/ili gospodarskog korištenja pomorskog dobra, gradnje i/ili obavljanja drugih radova, ograničenja ili isključenja dijela pomorskog dobra od opće upotrebe te drugoj ovlaštenja stečenog na temelju Zakona, dužna je to pravo koristiti na način, u opsegu i granicama određenim aktom kojim je to pravo stekla te u skladu s odredbama Zakona.³⁹ Na dijelu pomorskog dobra opća upotreba pomorskog dobra može se ograničiti, ili iznimno isključiti na određeno vrijeme na temelju koncesije, posebne upotrebe pomorskog dobra, davanjem prava na privremeno gospodarsko korištenje pomorskog dobra te davanjem luke otvorene za javni promet na upravljanje lučkoj upravi. Osobama u stanju neposredne ugroze za život, zdravlje ili imovinu nitko ne može zabraniti niti smije onemogućiti pristup bilo kojem dijelu pomorskog dobra, uključujući i one dijelove koji su isključeni od opće upotrebe ili čija je opća upotreba ograničena.⁴⁰

Republika Hrvatska vodi brigu, skrbi i upravljanje pomorskim dobrom. Kada je u skladu s Zakonom o pomorskom dobru i morskim lukama upravljanje pomorskim dobrom povjereno drugoj osobi javnog prava ili pravnoj osobi s javnim ovlastima, ta osoba odgovara za pomorsko dobro. Republika Hrvatska provodi nadzor i poduzima sve radnje radi zaštite pomorskog dobra neovisno o tome je li pomorsko dobro povjereno drugoj osobi javnog prava ili osobi (ustanovi) s javnim ovlastima⁴¹.

Nositelj vlasti i upravljanja nad pomorskim dobrom je Republika Hrvatska. Republika Hrvatska u izvršavanju vlasti nad pomorskim dobrom upravlja pomorskim dobrom, vodi brigu o pomorskom dobru i odgovara za pomorsko dobro. Republika Hrvatska dio poslova upravljanja pomorskim dobrom te razmjerno s time brigu o zaštiti i odgovornosti povjerava jedinicama područne (regionalne) samouprave i jedinicama lokalne samouprave te lučkim

³⁹ *Ibid.* čl. 12.

⁴⁰ *Ibid.*, čl.13.

⁴¹ *Ibid.*, čl.4.

upravama i javnim ustanovama za zaštićene dijelove prirode, koje u njezino ime obavljaju pojedine poslove upravljanja pomorskim dobrom.⁴²

Poslovi upravljanje pomorskim dobrom su redoviti i izvanredni. O redovnom upravljanju pomorskim dobrom vode brigu jedinice lokalne samouprave odnosno javne ustanove za zakonom zaštićena područja osim na područjima gdje zaštićeni dijelovi prirode obuhvaćaju građevinska područja unutar naselja i područja značajnog krajobraza za koja su nadležne jedinice lokalne samouprave, a o izvanrednom upravljanju jedinice područne (regionalne) samouprave.⁴³ Redovito upravljanje pomorskim dobrom uključuje redovito održavanje i unaprjeđivanje pomorskog dobra u općoj upotrebi, brigu o zaštiti i osiguravanju opće upotrebe pomorskog dobra, gradnju građevina i izvođenje zahvata u prostoru pomorskog dobra, nadzor nad pomorskim dobrom u općoj upotrebi, davanje dozvola na pomorskom dobru, unos podataka o dozvolama na pomorskom dobru u Jedinствenu nacionalnu bazu podataka pomorskog dobra Republike Hrvatske, nadzor nad ovlaštenicima dozvola na pomorskom dobru radi osiguranja da pomorsko dobro koriste u opsegu i granicama utvrđenim u dozvoli na pomorskom dobru te održavanje reda na pomorskom dobru u općoj upotrebu.⁴⁴ Izvanredno upravljanje pomorskim dobrom uključuje održavanje pomorskog dobra u smislu otklanjanja posljedica izvanrednih događaja i više sile, koja nije uzrokovana nedostatkom redovitog održavanja pomorskog dobra, izrađivanje prijedloga granica pomorskog dobra i lučkog područja luke posebne namjene, davanje pomorskog dobra na gospodarsko korištenje, davanje posebne upotrebe pomorskog dobra, nadzor nad izvršavanjem poduzetih obveza na temelju koncesije i posebne upotrebe, unos podataka o koncesiji, posebnoj upotrebi i granici pomorskog dobra u Jedinствenu nacionalnu bazu podataka pomorskog dobra Republike Hrvatske, unos podataka o koncesijama i posebnoj upotrebi u Upisnik koncesija, sudjelovanje u postupcima izdavanja lokacijskim i građevinskih dozvola za zahvate županijskog i lokalnog značaja, koordiniranje i implementiranje mjera radi otklanjanja posljedica iznenadnog onečišćenja pomorskog dobra te plavljenja obalnog područja kao posljedice podizanja razine mora i ekstremnih vremenskim uvjeta.⁴⁵

⁴² *Ibid.*, čl. 9.

⁴³ *Ibid.*, čl. 36.

⁴⁴ *Ibid.*, čl. 37.

⁴⁵ *Ibid.* čl. 38.

6. POJAM POMORSKOG DOBRA U ZAKONODAVSTVU

Definiranje pomorskog dobra određuje se zakonom, ali pojedina pitanja javnih dobara uključujući pomorsko dobro, mogu biti uređena ustavom. Zakonom se određuje način na koji dobra od interesa za Republiku Hrvatsku mogu upotrebljavati i iskorištavati ovlaštenici prava na njima i vlasnici, te naknade.⁴⁶

Ustav Republike Hrvatske⁴⁷ u članku 52. određuje da su more, morska obala i otoci uključujući druga javna dobra od osobitog kulturnog, povijesnoga, gospodarskoga i ekološkog značenja, za koje je zakonom određeno da su od interesa za Republiku Hrvatsku, imaju njezinu zaštitu. Na isti način Ustav u čl. 52. st. 2. propisuje da se zakonom određuje način na koji se dobra od interesa za Republiku mogu upotrebljavati i iskorištavati, ovlaštenici prava na njima i vlasnici te naknade za ograničenja kojima su podvrgnuti. Ustav ne upotrebljava termine kao što su: javno dobro, opće dobro i dobro u općoj upotrebi već rabi pojam „dobra od interesa za Republiku“, kojim pojmom pokriva najvažniji dio dobara koji klasično idu u krug javnih dobara odnosno dobra u općoj upotrebi.

Opća je upotreba izražena zakonskom normom prema kojoj je svakome dopušteno upotrebljavati i/ili koristiti se pomorskim dobrom prema njegovoj prirodi i namjeni u skladu s odredbama zakona. Opća je uporaba kao klasična karakteristika općeg dobra, ograničena zakonom u dva pravca. Prvo, takva se upotreba dopušta samo prema prirodi i namjeni pomorskog dobra i drugo, mora biti u skladu sa zakonom.⁴⁸ Kao što je ranije navedeno člankom 6. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama propisano je da pomorsko dobro čine unutarne morske vode i teritorijalno more, njihovo dno, podzemlje i podmorje, te dio kopna koji je po svojoj prirodi namijenjen općoj upotrebi i koji je određen takvim, kao i sve što je s tim dijelom kopna trajno spojeno na površini ili ispod nje i čine ga nekretnine koje su po prirodnim obilježjima, izgledu, namjeni, položaju i načinu upotrebe;; morska obala, morske plaže, sprudovi, rtovi, hridi, grebeni, otočići koje za vrijeme nevremena prekrivaju najveći valovi, žala, luke, lukobrani, rive, molovi, valobrani, nasipi, privezišta, gatovi, morske solane,

⁴⁶ Šegota Toni, Pomorsko dobro i koncesije u turizmu, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Fakultet ekonomije i turizma „Dr. Mijo Mirković“, 2021. str. 6.

⁴⁷ Ustav Republike Hrvatske, NN 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14

⁴⁸ Borković Ivo, Primjena općeg pravnog režima koncesije na pomorsko dobro, Pravo u Gospodarstvu, godište 34., Zagreb, 1995., str. 349.-350.

ušća vodotoka koji se izljevaju u more i kanali spojeni s morem, uključujući i građevine koje su trajno povezane s pomorskim dobrom i njegova su pripadnost.

Nekretnina ima status pomorskog dobra ako po svom položaju, izgledu, namjeni, prirodnim obilježjima i uobičajenom načinu upotrebe odgovara definiciji pomorskog dobra iz članka 6. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama. Odluka suda ili upravnog tijela kojom se utvrđuje status nekretnine kao pomorskog dobra ima deklaratorni učinak. Upis pomorskog dobra provodi se u zemljišnoj knjizi i katastru. Nitko ne može dokazati valjani pravni temelj stjecanja vlasništva niti drugih stvari prava na napisu. Evidentiranje pomorskog dobra u zemljišnoj knjizi preduvjet je za donošenje odluke o posebnoj upotrebi osim za namjene posebne upotrebe navedene u članku 45. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama. Nakon isteka koncesije za pokretanje novog postupka davanja koncesije nije potrebno ponovno određivati granicu pomorskog dobra ako nije došlo do promjene dokumenata prostornog uređenja. Upis statusa pomorskog dobra u zemljišnoj knjizi iznimno nije preduvjet za donošenje obavijesti o namjeri davanja koncesije i donošenje odluke o posebnoj upotrebi ako je nedvojbeno da su nekretnine koje se daju u koncesiju u statusu pomorskog dobra prema Zakonu.⁴⁹

7. ODREĐIVANJE GRANICE I EVIDENCIJA POMORSKOG DOBRA

Na temelju članka 20. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama granicu pomorskog dobra i granicu lučkog područja luke posebne namjene u upravnom postupku rješenjem određuje Ministarstvo na prijedlog Županijskog povjerenstva za granice pomorskog dobra. Prijedlog granice pomorskog dobra i granice lučkog područja luke posebne namjene izrađuje se po službenoj dužnosti. Prijedlog granice pomorskog dobra i granice lučkog područja luke posebne namjene mora biti izražen u skladu s kriterijima propisanim Zakonom te se sastoji od tekstualnog dijela s obrazloženjem i priloga. Tekstualni dio prijedloga granice pomorskog dobra i granice lučkog područja luke posebne namjene mora sadržavati opis granice i identifikacija svih nekretnina koje čine pomorsko dobro, podatke o eventualno određenoj granici na osnovi prijašnjih zakonskih propisa, podatke o nasipavanju ili eroziji kopna, podatke o konfiguraciji i postojećem stanju u prostoru, obrazloženje o provjeri podataka iz katastra i zemljišne knjige o nekretninama (zemljište i zgrade) i njihovu izvornom statusu, popis koordinata svih lomnih

⁴⁹ Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama, čl.10.

točaka predložene granice u važećem državnom koordinatnom sustavu, razloge koji uvjetuju prijedlog granice te izvješće o javnoj raspravi. Prijedlog granice dostavlja se u pisanoj formi i u elektroničkom obliku. Stranke u postupku određivanja granice pomorskog dobra i lučkog područja luke posebne namjene su svi vlasnici upisano u zemljišna knjige i katastar i nadležno državno odvjetništvo. Ako Republika Hrvatska podnosi zahtjev za utvrđivanje pomorskog dobra u javnom interesu, a radi zaštite pomorskog dobra, takav zahtjev rješava se u hitnom postupku.⁵⁰

Granicom pomorskog dobra obuhvaća se pojas kopna uz more koji prema članku 6. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama čini vanjska granica teritorijalnog mora Republike Hrvatske. Prilikom izrade prijedloga granice pomorskog dobra Županijsko povjerenstvo za granice može uzeti u obzir morski rub ceste s pripadajućim zemljištem i površinama definirane kao takve posebnim propisom kojim se uređuju ceste te kopneni rub šetnice.⁵¹ Iznimno od toga, granica pomorskog dobra može se predložiti tako da obuhvaća pojas kopna uz more u široj manjoj od minimuma te prilikom izrade tog prijedloga Županijsko povjerenstvo može uzeti u obzir morski rub ceste s pripadajućim zemljištem i površinama definirane kao takve posebnim propisom kojim se uređuju ceste te morski rub građevine i sastavnog dijela građevine koja prema obilježjima, vremenu, načinu i svrsi gradnje predstavlja povijesnu, kulturnu ili vjersku građevinu, koja je vidljiva na državnoj snimci iz zraka iz 1968. godine.⁵²

Županijsko povjerenstvo za granice dužno je prijedlog granice pomorskog dobra i lučkog područja luke posebne namjene staviti na javni uvid na oglasnu ploču i mrežne stranice jedinice područne (regionalne) samouprave i jedinice lokalne samouprave za čije područje se predlaže granica pomorskog dobra i lučkog područja luke posebne namjene. Javni uvid u prijedlog granice pomorskog dobra i lučkog područja luke posebne namjene traje 30 dana. Izvješće o javnoj raspravi o prijedlogu granice pomorskog dobra i lučkog područja luke posebne namjene sadrži osobito podatke iz objave javne rasprave, popis sudionika u javnoj raspravi, popis sudionika u javnoj raspravi čiji su prijedlozi i primjedbe prihvaćeni, prijedloge i primjedbe sudionika u javnoj raspravi koji nisu prihvaćeni ili su djelomično prihvaćeni s razlozima neprihvatanja te popis sudionika u javnoj raspravi čiji prijedlozi i primjedbe nisu razmatrani zbog razloga propisanih ovim Zakonom. Izvješće o javnoj raspravi objavljuje se na oglasnoj

⁵⁰ *Ibid.*, čl.20.

⁵¹ *Ibid.*, čl. 21.

⁵² *Ibid.*, čl. 22.

ploči i mrežnim stranicama jedinice područne (regionalne) samouprave i jedinice lokalne samouprave za čije područje se predlaže granica pomorskog dobra i lučkog područja luke posebne namjene.⁵³

Granica lučkog područja luke posebne namjene obuhvaća pojas kopna uz more i dio morskog prostora koji je dokumentima prostornoga uređenja planiran kao luka posebne namjene. Granicom lučkog područja luke posebne namjene na kopnu obuhvaća se prostor potreban za obavljanje djelatnosti sukladno namjeni luke te ostalih pratećih sadržaja. Granica lučkog područja luke posebne namjene na moru obuhvaća morski prostor koji omogućava siguran manevar plovni objekata za koje je luka namijenjena. U slučaju izmjene dokumenata prostornoga uređenja Ministarstvo, na prijedlog Županijskog povjerenstva za granice pomorskog dobra, može donijeti rješenje o izmjeni granice lučkog područja. Navedeno ne utječe na stečena prava koncesionara te je neovisno o izmjeni dokumenata prostornoga uređenja dopuštena rekonstrukcija građevina na koncesijskom području.⁵⁴

Rješenje o određivanju granice pomorskog dobra odnosno lučkog područja luke posebne namjene u izreci mora sadržavati naziv katastarske općine za koju se provodi postupak, mikrolokaciju za koju se provodi postupak, broj katastarske čestice, prema podacima iz katastra i zemljišne knjige, koja je obuhvaćena određenom granicom u pojas pomorskog dobra odnosno lučkog područja, popis točaka i njihovih koordinatnih vrijednosti određene granice pomorskog dobra odnosno lučkog područja, obvezu izrade geodetskog elaborata u svrhu provedbe rješenja o određivanju granice pomorskog dobra odnosno lučkog područja luke posebne namjene, navod da nekretnina gubi status pomorskog dobra ako se dio nekretnine prema kriterijima iz ovoga Zakona iznimno treba izuzeti iz pomorskog dobra te nalog zemljišnoknjižnom sudu da izvrši upis prava vlasništva u korist Republike Hrvatske na nekretnini koja gubi status pomorskog dobra. Sastavni dio rješenja je geodetska snimka područja i digitalni ortofotoplan s preklapom katastarskog plana, legendom, ovjerom od strane Županijskog povjerenstva za granice pomorskog dobra te ucrtanom crtom srednjih viših visokih voda, crtom koja označava zakonski minimum širine kopnenog dijela pomorskog dobra te linijom određene granice.⁵⁵

Evidencija javnih dobara znači bilježenje određenih činjenica od važnosti za postojanje i korištenje pojedinih javnih dobara.

⁵³ *Ibid.*, čl. 23.

⁵⁴ *Ibid.*, čl.24.

⁵⁵ *Ibid.*, čl.25.

Ministarstvo je dužno ustrojiti i voditi Jedinственu nacionalnu bazu podataka pomorskog dobra Republike Hrvatske, kao interoperabilnu bazu prostornih podataka radi vođenja evidencije, zaštite okoliša i prirode, kulturnih dobara i drugih.⁵⁶

8. KONCESIJE I POMORSKO DOBRO

Koncesija je pravo koje se sječe ugovorom. Postoje tri vrste koncesija; koncesija za gospodarsko korištenje općeg dobra ili drugog dobra, koncesija za radove i koncesija za usluge.⁵⁷ Može se reći da je koncesija dvostrani naplatni pravni odnos kod kojega koncedent daje koncesionaru, na točno određeno razdoblje, pravo na obavljanje određene javne službe ili pravo na eksploataciju ili uporabu javnih dobara, koja su inače dana na uporabu svima.⁵⁸

Pomorsko dobro je zbog velike gospodarske privlačnosti i potencijala hrvatske morske obale, mora i podmorja te je zbog toga bilo potrebno omogućiti i potaknuti njihovo gospodarsko iskorištavanje. To je učinjeno putem koncesija na pomorskom dobru, a na postupak dodjele koncesije na pomorskom dobru primjenjuje se Zakon o koncesijama i Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama. Važnost Zakon o koncesijama je zanemariva kada je riječ o pomorskom dobru jer Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama detaljnije propisuje najvažnija pitanja dodjele koncesije za upotrebu odnosno korištenje pomorskim dobrom. Primjena općeg pravnog režima koncesije na pomorskom dobru znači oživotvorenje zakonskih normi o koncesiji sadržanih u hrvatskom pravu na postupak odobravanja posebne upotrebe i/ili korištenja dijela tog dobra određenim subjektima uz prethodno provedenu posebnu proceduru.⁵⁹ Pomorsko dobro obuhvaća veliki dio područja te ima izuzetnu važnost u gospodarskom i svakom drugom smislu, te je gospodarska orijentacija Republike Hrvatske u tome da se to područje izgrađuje, razvija i unaprjeđuje i putem koncesija koje će se davati za njegovu upotrebu i korištenje.

⁵⁶ Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama, čl. 74.

⁵⁷ Zakon o koncesijama NN 69/17, 107/20, čl. 3. st. 1. i 2.

⁵⁸ Staničić Frane, Koncesije na pomorskom dobru, nužnost usklađivanja Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama sa Zakonom o koncesijama, Informator 63. godina, 2015., str. 1.

⁵⁹ Borković Ivo, *op.cit.* (bilj. 27.), str. 350.

Ugovor o koncesiji za gospodarsko korištenje općeg ili drugog dobra jest upravni ugovor, u pisanom obliku, čiji je predmet gospodarsko korištenje općeg ili drugog dobra za koje je zakonom određeno da je dobro od interesa za Republiku Hrvatsku, a koje ne predstavlja izvođenje radova, odnosno pružanje i upravljanje uslugama.⁶⁰

Instituti raspolaganja pomorskim dobrom su posebna upotreba pomorskog dobra, koncesija za gospodarsko korištenje pomorskog dobra, dozvola na pomorskom dobru te privremeno korištenje pomorskog dobra.⁶¹

Koncesija na pomorskom dobru, u smislu Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama temeljem članka 48., jest koncesija za gospodarsko korištenje općeg dobra. Koncesija na pomorskom dobru je vremenski ograničeno pravo gospodarskog korištenja pomorskog dobra, sa ili bez prava na gradnju, a koje se stječe ugovorom o koncesiji. Koncesija na pomorskom dobru daje se na temelju javnog prikupljanja ponuda. Ugovor o koncesiji na pomorskom dobru je upravni ugovor. Javne ustanove za zaštićene dijelove prirode oslobođene su plaćanja naknade za koncesiju na pomorskom dobru danu za djelatnosti u zakonom zaštićene dijelove prirode.

Koncesija na pomorskom dobru daje se za namjene planirane prostornim planom, i to za luku posebne namjene, za nautičko sidrište, za privezište, za zahvaćanje mora (npr. punjenje bazena morskom vodom, eksploatacija mora za medicinske proizvode, desalinizatori, za uzgoj ribe i drugih morskih organizama i sl.), za korištenje snage mora za grijanje i/ili hlađenje, postavljanje i upotrebu solarnog/fotonaponskog sustava te za druga inovativna rješenja koja se odnose na energetska učinkovitost, za obavljanje proizvodnih i uslužnih djelatnosti (npr. morska solana, ugostiteljski objekt, objekt za proizvode ribarstva i akvakulture, uključujući žive školjkaše i dr.), za objekt prometne infrastrukture i suprastrukture (aerodrom na vodi, helidrom i sl.), za gospodarsko korištenje morske plaže, za pomorski servis, izgrađeni plažni ili bazenski objekt, za uzgoj ribe i drugih morskih organizama, s potrebnom popratnom infrastrukturom koja uključuje i plutajuće objekte koji su postavljeni na lokaciji koncesije i koriste se za djelatnost akvakulture i za drugu namjenu.⁶² Davatelj koncesije osniva Stručno povjerenstvo za koncesije koje se sastoji od stalnih i promjenjivih članova. Stalni članovi Stručnog povjerenstva su stručnjaci iz područja pomorstva, prostornoga uređenja, gospodarstva i financija, a promjenjivi iz područja turizma, poljoprivrede, zaštite okoliša i kulture. Davatelji

⁶⁰ Zakon o koncesijama, čl. 3. st. 3.

⁶¹ Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama, čl. 44.

⁶² *Ibid.*, čl. 49.

koncesija su Vlada Republike Hrvatske te jedinica područne (regionalne) samouprave.⁶³ Naknada za koncesiju za gospodarsko korištenje pomorskog dobra sastoji se od godišnjeg stalnog i promjenjivog dijela. Stalni dio naknade za koncesiju utvrđuje se prema površini pomorskog dobra (kopnenog i morskog dijela) danog u koncesiju. Promjenjivi dio naknade za koncesiju utvrđuje se u postotku prihoda ostvarenog obavljanjem djelatnosti za koju je koncesija dana, s time da godišnji iznos promjenjivog dijela naknade za koncesiju za sve godine korištenja ne može biti manji od iznosa ponuđenog studijom gospodarske opravdanosti.⁶⁴ Koncesija za gospodarsko korištenje pomorskog dobra iznimno se može dati na zahtjev za gospodarsko korištenje dijela pomorskog dobra ako je isto potrebno za provedbu već ishođene koncesije prema posebnom propisu (solane, iskorištavanje mineralnih i rudnih bogatstava i sl.), za obavljanje gospodarske aktivnosti, na javnoj uređenoj morskoj plaži koja se ne smije ograditi, ne smije se naplaćivati ulaz niti se može isključiti iz opće upotrebe, koju obavlja hotel, kamp ili turističko naselje minimalne kategorizacije četiri zvjezdice ili više, a koji su izgrađeni izvan pomorskog dobra i s kojim je uređena morska plaža infrastrukturno povezana te gdje je izvršeno ulaganje u infrastrukturu od strane hotela, kampa ili turističkog naselja s kojim je u neposrednoj vezi, za privremeno pontonsko privezište koje je infrastrukturno povezano sa samo jednim ugostiteljskim objektom do kojeg pristup nije moguć na drugi način osim morskim putem ili cestovnim putem nije moguća opskrba objekta niti pristup gostiju, za industrijsku luku koja je infrastrukturno povezana sa samo jednim postrojenjem, za ribarsku luku koja je infrastrukturno povezana sa samo jednim postrojenjem, za tradicijsko brodogradilište te za sportsku luku u sustavu vrhunskog sporta.⁶⁵

Za obavljanje djelatnosti na pomorskom dobru koja ne isključuje niti ograničuje opću upotrebu pomorskog dobra, pravnim i fizičkim osobama daje se dozvola. Pomorsko dobro može se dati na posebnu upotrebu ili gospodarsko korištenje u skladu s propisom o zaštiti okoliša prirode. Koncesija na pomorskom dobru, kao i druga prava mogu se dati iako nekretnina nije u zemljišnoj knjizi evidentirana kao pomorsko dobro ako nema dvojbi da se radi o pomorskom dobru po samom zakonu⁶⁶ Sve koncesije na pomorskom dobru i koncesijska odobrenja daju se na temelju prava koja na pomorskom dobru ima Republika Hrvatska.⁶⁷

⁶³ *Ibid.*, čl. 51.

⁶⁴ *Ibid.*, čl.53.

⁶⁵ *ibid.*, čl.63.

⁶⁶*Ibid.*), čl. 10. st. 8.

⁶⁷ *Ibid.* čl. 8.

Dozvola na pomorskom dobru je upravni akti kojim se ovlašteniku daje vremenski ograničeno pravo na obavljanje djelatnosti na pomorskom dobru, kojom se ne ograničava niti isključuje opća upotreba pomorskog dobra, a za obavljanje djelatnosti može služiti isključivo jednostavna građevina koja se prema propisima kojima se uređuje građenje ne smatra građenjem, izvedena u skladu s posebnim propisima kojima se uređuje zaštita prirode, prostornim planom i uredbom Vlade.⁶⁸ Ovlaštenik dozvole na pomorskom dobru temeljen članka 3. st. 1. točke 21. Zakona o pomorskom dobru morskim lukama je gospodarski subjekt kojem je izdana dozvola na pomorskom dobru u skladu s odredbama Zakona.

Na temelju Plana upravljanja pomorskim dobrom izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je do 1. veljače tekuće godine objaviti javni natječaj za dodjelu dozvola na pomorskom dobru u službenom glasilu, na oglasnoj ploči, na službenim mrežnim stranicama jedinice lokalne samouprave i najmanje u jednom dnevnom listu. Na temelju Plana upravljanja pomorskim dobrom unutar zakonom zaštićenog dijela prirode ravnatelj javne ustanove za zakonom zaštićene dijelove prirode dužan je do 1. veljače tekuće godine objaviti javni natječaj za dodjelu dozvola na pomorskom dobru unutar zakonom zaštićenog dijela prirode na službenim mrežnim stranicama javne ustanove za zaštićene dijelove prirode i najmanje u jednom dnevnom listu, osim na područjima gdje zaštićeni dijelovi prirode obuhvaćaju građevinska područja naselja ili područja značajnog krajobraza. Na temelju Plana upravljanja lučkog područja ravnatelj državne odnosno županijske lučke uprave dužan je do 1. veljače tekuće godine objaviti javni natječaj za dodjelu dozvola na lučkom području na službenim mrežnim stranicama državne odnosno županijske lučke uprave i najmanje u jednom dnevnom listu. Dozvola na pomorskom dobru može se dati gospodarskom subjektu koji je registriran za obavljanje gospodarske djelatnosti za koju je podnio ponudu na javnom natječaju. Dozvola se može dati samo za obavljanje djelatnosti i korištenje pomorskog dobra manjeg značaja. Dozvola na pomorskom dobru ne može se dati ponuditelju koji je koristio pomorsko dobro bez valjane pravne osnove i/ili uzrokovao štetu na pomorskom dobru. Rješenje o davanju dozvole na pomorskom dobru je upravni akt na temelju kojeg gospodarski subjekt stječe pravo na obavljanje djelatnosti kojom se ne ograničava opća upotreba pomorskog dobra. Dozvole na pomorskom dobru daju se na rok od dvije do pet godina. Iznimno, dozvola na pomorskom dobru može se dati na zahtjev na rok do 20 dana za obavljanje privremene ili prigodne djelatnosti, samo jednom u kalendarskoj godini (kulturne, komercijalne, sportske priredbe, snimanje

⁶⁸ *Ibid.*, čl.3. st. 1. točka 3.

komercijalnog programa i sl.), uz mogućnost ograničenja opće upotrebe u smislu ograđivanja i naplate ulaska.⁶⁹

Postupci davanja i izmjene koncesija koji su započeti prema odredbama Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama (Narodne novine br. 158/03., 100/04., 141/06., 38/09., 123/11., 56/16., 98/19.) dovršiti će se prema odredbama toga Zakona. Ugovori o koncesijama sklopljeni do stupanja na snagu Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama (..) ostaju na snazi do isteka vremena na koje su sklopljeni te se, na prijedlog davatelja koncesije ili koncesionara, mogu izmijeniti sklapanjem dodatka ugovora o koncesiji, kojim će se koncesijska naknada utvrditi prema odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju Zakona. Postupci izmjene koncesija koji su započeti prema odredbama Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama (Narodne novine br. 158/03., 100/04., 141/06., 38/09., 123/11., 56/16., 98/19., a odnose se na koncesije koje je dalo nadležno tijelo završiti će se prema odredbama ovog Zakona. Koncesionara luka posebne namjene mogu zatražiti od davatelja koncesije promjenu obuhvata koncesije ili promjenu namjene koncesije na takav zahvat odnosno namjena prostora planirana prostornim planovima, u kojem slučaju davatelj koncesije može odlučiti o izmjeni koncesije te utvrditi nove uvjete, koncesijsku naknadu, opseg, namjenu i obuhvat korištenja pomorskog dobra. Za ugovore o koncesiji za luke posebne namjene- sportske luke sklopljene do dana stupanja na snagu Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama- koncesionaru su dužni u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu Zakona dostaviti davatelju koncesije dokaz o ispunjavanju uvjeta. Koncesionari u sportskih luka koji zadovoljavaju uvjete Zakona nastavljaju koristiti sportsku luku u opsegu dodijeljene koncesije. Ako davatelj koncesije utvrdi da sportska luka ne udovoljava kriterijima, u roku od godine dana pokrenut će postupak uključivanja područja sportske luke u obuhvat luke otvorene za javni promet, neovisno o namjeni luke prema prostornim planovima.⁷⁰

9. POMORSKO DOBRO U GRADU PULI

Pomorsko dobro u Puli obuhvaća prekrasne plaže, obalne prostore i morske površine koje su dostupne svim građanima i posjetiteljima. Ove javne površine pružaju priliku za različite

⁶⁹ *ibid.*, čl.71.

⁷⁰ *Ibid.*, čl. 221.

aktivnosti poput sunčanja, kupanja, sportova na vodi, ribolova i rekreacije. One su također važan turistički resurs grada Pule i privlače brojne posjetitelje tijekom turističke sezone. Pomorsko dobro u Puli ima veliki značaj za lokalno stanovništvo jer pruža priliku za opuštanje, rekreaciju i uživanje u prirodnim ljepotama obalne. Zaštita i održavanje pomorskog dobra od iznimne je važnosti kako bi se osiguralo njegovo dugoročno korištenje i očuvanje. Grad Pula provodi različite mjere kako bi se zaštitilo pomorsko dobro o čemu slijedi kasnije. Također, uspostavljene su određene regulacije koje se odnose na ponašanje korisnika javnog prostora kako bi se osiguralo sigurno i odgovorno korištenje. Ove mjere su važne za očuvanje prirodne ljepote obale, zaštitu okoliša i osiguravanje visoke kvalitete iskustva za posjetitelje. Prednost pomorskog dobra u gradu odnosi se i za posjetitelje i građane. Pruža mogućnost za rekreaciju i opuštanje, što je važno za fizičko i mentalno blagostanje pojedinaca. Kupanje u moru, šetnje uz plažu i uživanje u prirodnim ljepotama ima pozitivan učinak na zdravlje i raspoloženje ljudi.

Pomorsko dobro pruža prostor za razne aktivnosti i sportske događaje. Ljubitelji sportova na vodi mogu uživati u jedrenju, ronjenju, windsurfinju i drugim vodenim aktivnostima. Važnu ulogu ima u turizmu jer turistički posjetitelji dolaze u Pulu kako bi iskusili prekrasne plaže, kristalno čisto more i bogatu obalnu kulturu. Turizam na pomorskom dobru pridonosi lokalnoj ekonomiji, stvarajući radna mjesta i potičući razvoj turističke infrastrukture.

9.1. UPRAVLJANJE POMORSKIM DOBROM U GRADU PULI

Do ljeta 2023. godine Grad Pula upravljao je pomorskim dobrom u skladu sa Zakonom o pomorskom dobru i morskim lukama „Narodne novine 158/03, 100/04, 141/06, 38/09, 123/11, 56/16 i 98/19⁷¹, Uredbom o postupku davanja koncesijskog odobrenja na pomorskom dobru⁷² i Planom redovnom upravljanja pomorskim dobrom koji se utvrđuje na temelju Odluke o donošenju plana upravljanja pomorskim dobrom na području grada Pule krajem svake godine za sljedeću godinu⁷³. Grad Pula planom redovitim upravljanje pomorskim dobrom zaštićuje i održava pomorsko dobro u općoj uporabi sanacijom nastalih manjih oštećenja na pomorskom dobru kao što su saniranje prostora namijenjenih sunčanju, popravljivanje ograda, rukohvata, rampi i stepenica za ulaz u more i sl., uređenjem plaža dovozom i razastiranjem prihvatljivih

⁷¹ [Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama \(nn.hr\)](#)

⁷² Uredba o postupku davanja koncesijskog odobrenja na pomorskom dobru, NN 36/04, 63/08, 133/13, 63/14

⁷³ [Temeljem članka 46 \(pula.hr\)](#)

materijala na način da se ne mijenja granica kopnenog i morskog dijela pomorskog dobra, čišćenjem i odvozom smeća, postavljanjem posuda za odlaganje smeća na plažama, postavljanjem tuševa i sl.

Komunalni redari Grada Pule dužni su vršiti nadzor nad korištenjem pomorskog dobra. Za provedbu mjera redovnog upravljanja pomorskim dobrom koristiti će se sredstva u procijenjenom iznosu od 511.874,00 eura.⁷⁴

Planirane aktivnosti upravljanja pomorskim dobrom su:

- provođenje redovitih aktivnosti potrebnih za nesmetano korištenje uređenih plaža, sa svrhom osiguranja tehničke ispravnosti i sigurnosti boravka i kretanja na plažama, uz obvezan kontinuirani nadzor, naročito tijekom ljetnih mjeseci,
- izvođenje većih građevinskih zahvata temeljem izvedbenih projekata te temeljem akta kojim se dozvoljava gradnja i pripadajuće tehničke dokumentacije,
- postavljanje obavještajnih ploča, kao i ploče o informacijama o spasiocima na plažama i kupalištu i području koje je pod nadzorom spasioca,
- uređenje i opremanje plaža na kojima je dozvoljeno kupanje pasa,
- najam i održavanje kemijskih zahoda,
- postavljanje kontejnera i košarica za smeće na kupalištima i plažama,
- podmirivanje utroška vode i električne energije na pomorskom dobru,
- čišćenje i održavanje kupališta, plaža i njima pripadajućih zelenih površinama,
- provođenje ispitivanja kakvoće mora na plažama te organizaciju i provedbu poslova koji se tiču sigurnosti kupaca na plažama, obuka i rad spasilačkih službi na plažama i kupalištima pod upravljanjem Grada Pule,
- čišćenja podmorja,
- sredstva za rad službe spašavanja na kupalištima i plažama pod upravljanjem Grada Pule,
- izrada dokumentacije za utvrđivanje granica pomorskog dobra, izrada dokumentacije vezano za provedbu mjera zaštite pomorskog dobra,
- naknada za rad i troškove članovima Vijeća za davanje koncesijskih odobrenja Grada Pule.

⁷⁴ Odluka o donošenju plana upravljanja pomorskim dobrom za području Grada Pula-Pola za 2023. godinu

9.2. KONCESIJE U GRADU PULI

Na dijelovima pomorskog dobra za koja je za koja je dodijeljena koncesija ili koncesijsko odobrenje za obavljanje određene djelatnosti na morskoj obali, o zaštiti i održavanju pomorskog dobra brine se ovlaštenik koncesije, odnosno korisnik koncesijskog odobrenja. Grad Pula dodjeljivao je koncesijska odobrenja za obavljanje djelatnosti na pomorskom dobru koje ne isključuju niti ograničavaju opću uporabu pomorskog dobra, putem Vijeća za davanje koncesijskim odobrenja Grada Pule. U slučaju potrebe određivanja drugačijih uvjeta korištenja pomorskog dobra za održavanje manifestacija, izuzetno se može dati koncesijsko odobrenje određeno na dane, organizatoru manifestacija, a kojima bi se pomorsko dobro djelomično ili potpuno isključilo od opće upotrebe za druge osobe.⁷⁵

Na pomorskom dobru na području Grada Pule mogu se obavljati djelatnosti propisane Uredbom o postupku davanja koncesijskog odobrenja na pomorskom dobru. Vijeće za davanje koncesijskog odobrenja Grad Pule, u postupku rješavanja zahtjeva za davanje koncesijskog odobrenja, određuje mikrolokacije na morskoj obali za obavljanje onih djelatnosti na pomorskom dobru za koje je određivanje mikrolokacije propisano navedenom Uredbom.

Mikrolokacije za obavljanje djelatnosti mogu se određivati na sljedećim dijelovima pomorskog dobra:⁷⁶

1. Puntizela- Hidrobaza

- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- pedaline 6 komada
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- brodice na motorni pogon 3 komada
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- ležaljke i suncobrani 100 komada
- Komercijalno-rekreacijski sadržaj- šator za masažu 1 komad
- Ugostiteljstvo i trgovina- kiosk za ugostiteljstvo 3 komad
- Ugostiteljstvo i trgovina- terasa ugostiteljskog objekta
- Komercijalno- rekreacijski sadržaj- kulturne, zabavne, športske priredbe
- Komercijalno-rekreacijski sadržaj- aqua park
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- kajaci 7 komada
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- bicikle 6 komada

⁷⁵ *Ibid.*

⁷⁶ *Ibid.*

- Komercijalno-rekreacijski sadržaj- yoga
- Ugostiteljstvo i trgovina- ambulatna prodaja

2. Puntičela- autokamp

- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- skuter 2 komada
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- brodice na motorni pogon 12 komada
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- sredstvo za vuču 2 komada
- Komercijalno-rekreacijski sadržaj- aqua park
- Komercijalno-rekreacijski sadržaj- ležaljke i suncobrani 75 komada
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- pedaline, sadoline i supovi 15 komada
- Ugostiteljstvo i trgovina- kiosk
- Ugostiteljstvo i trgovina- terasa ugostiteljskog objekta
- Komercijalno-rekreacijski sadržaj- kulturne, komercijalne, zabavne i športske priredbe
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- električne hidrofoilne surf daske 4 komada

3. Autokamp Stoja

- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- pedaline 2 komada
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- brodice na motorni pogon 5 komada
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- sredstvo za vuču 1 komad
- Komercijalno-rekreacijski sadržaj- šator za masažu 1 komad
- Komercijalno-rekreacijski sadržaj- aqua park
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- sup i kajak 5+5 komada

4. Uvala Valovine

- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- pedaline 2 komada
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- ležaljke i suncobrani 30 komada
- Komercijalno-rekreacijski sadržaj- aqua park
- Ugostiteljstvo i trgovina- kiosk
- Ugostiteljstvo i trgovina- terasa ugostiteljskog objekta
- Komercijalno-rekreacijski sadržaj- kulturne, komercijalne, zabavne i športske priredbe
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- kajaci 16 komada
- Komercijalno-rekreacijski sadržaj- snimanje komercijalnog programa i reklamiranje
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- sup 6 komada

5. Stara klaonica

- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- pedaline, kajaci, supovi 6 komada
- Ugostiteljstvo i trgovina- kiosk
- Komercijalno-rekreacijski sadržaj- kulturne, komercijalne, zabavne i športske priredbe
- Komercijalno-rekreacijski sadržaj- šator za masažu

6. Kupalište Valkane

- Komercijalno-rekreacijski sadržaj- odbojka na pijesku
- Ugostiteljstvo i trgovina- kiosk
- Ugostiteljstvo i trgovina- terasa ugostiteljskog objekta
- Komercijalno-rekreacijski sadržaji- kulturne, komercijalne, zabavne i športske priredbe
- Komercijalno-rekreacijski sadržaji- aqua park
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- ležaljke i suncobrani 40 komada
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- kajaci 4 komada
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- supovi 4 komada

7. Uvala Gortan

- Komercijalno-rekreacijski sadržaji- šator za masažu
- Komercijalno-rekreacijski sadržaji- ležaljke i suncobrani 40 komada
- Komercijalno-rekreacijski sadržaji- slikanje i fotografiranje

8. Hotel Brioni

- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- skuter 4 komada
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- brodice na motorni pogon 4 komada
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- sredstvo za vuču 2 komada
- Komercijalno- rekreacijski sadržaji- ležaljke i suncobrani 100 komada
- Komercijalno-rekreacijski sadržaji- slikanje i fotografiranje

9. Uvala Valsaline

- Ugostiteljstvo i trgovina- kiosk
- Ugostiteljstvo i trgovina- terasa ugostiteljskog objekta
- Komercijalno-rekreacijski sadržaji- kulturne, komercijalne, zabavne i športske priredbe

- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- pedaline 3 komada
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- ležaljke i suncobrani 20 komada
- Komercijalno-rekreacijski sadržaji- aqua park
- Komercijalno-rekreacijski sadržaji- daske za jedrenje, supovi 11 komada
- Komercijalno-rekreacijski sadržaji- kajaci 8 komada

10. Verudela- Ambrela- Havajska

- Komercijalno-rekreacijski sadržaji-ležaljke i suncobrani 200 komada
- Komercijalni rekreacijski sadržaji- šator za masažu
- Ugostiteljstvo i trgovina- kiosk
- Komercijalno-rekreacijski sadržaji- slikanje i fotografiranje
- Komercijalno-rekreacijski sadržaji- kulturne, komercijalne, zabavne i športske priredbe
- Komercijalno-rekreacijski sadržaji- kajaci 10 komada, supovi 5 komada

11. Saccorgiana

- Komercijalno-rekreacijski sadržaji- ležaljke i suncobrani 70 komada
- Ugostiteljstvo i trgovina- kiosk
- Ugostiteljstvo i trgovina- terasa ugostiteljskog objekta
- Komercijalno rekreacijski sadržaji- kulturne, komercijalne, zabavne i športske priredbe
- Komercijalno- rekreacijski sadržaji- mali nogomet
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- brodice na vesla 3 komada
- Komercijalno-rekreacijski sadržaji- igralo za djecu
- Komercijalno- rekreacijski sadržaji- aqua park
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- pedaline 3 komada
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- sredstvo za vuču 1 komad

12. Tamaris- Splendid

- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- ležaljke i suncobrani 100 komada

13. Punta Verudela

- Komercijalno- rekreacijski sadržaji- ležaljke i suncobrani 200 komada
- Ugostiteljstvo i trgovina- kiosk
- Ugostiteljstvo i trgovina- terasa ugostiteljskog objekata
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- ležaljke i suncobrani 200 komada

- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- pedaline 8 komada
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- polupodmornica
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- kajaci 6 komada
- Komercijalno- rekreacijski sadržaji- šator za masažu
- Komercijalno-rekreacijski sadržaji- odbojka na pijesku
- Komercijalno- rekreacijski sadržaji- aqua park
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- supovi, yoga, kajaci 9 komada

14. Verudela- Hotel Histria

- Komercijalno-rekreacijski sadržaji- ležaljke i suncobrani 100 komada
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- kajaci 6 komada
- Djelatnost iznajmljivanja sredstava- supovi 5 komada

Točan raspored svake pojedine lokacije za obavljanje određene djelatnosti bio je određen grafičkim prikazom koji je sastavni dio izdanog koncesijskog odobrenja. Sa nositeljem koncesijskog odobrenja mogao se zaključiti ugovor kojim će se regulirati međusobna prava i obaveze koje se odnose na izvršavanje koncesijskog odobrenja, korištenje mikrolokacije, priključaka i sl.

9.3. OBALNI POJAS NA PODRUČJU GRADA PULE

Pomorsko dobro čine i more i pripadajući obalni pojas uz more koji imaju status općeg dobra te je u upotrebi svima sukladno njegovoj prirodi i namjeni. Obalni pojas (priobalni pojas) čini prostor koji se nalazi od granice obale prema kopnu. Njegove dimenzije određuju se prostornim planovima uređenja grada ili općine. Plan sadrži način korištenja tog prostora, namjenu, obnovu i sanaciju građevinskog i drugog zemljišta, zaštitu okoliša i spomenika kulture. Prostornim planom se razgraničavaju izgrađeni dijelovi naselja i površine za razvoj i odgovarajuće gospodarske djelatnosti.⁷⁷

Obalni pojas grada Pule predstavlja vrijedan prirodni resurs i važan dio pomorskog dobra. Pula, smještena na jugu istarskog poluotoka u Hrvatskoj, obuhvaća prekrasne obalne prostore

⁷⁷ Kale Boris, Pomorsko dobro, Hrvatska pravna revija, 2002., str. 6.

koji su atraktivni. Obiluje raznolikim plažama, zaljevima i uvalama te kristalno čistim morem. Najpoznatija plaža u Puli je Verudela, koja se nalazi na poluotoku Verudela i pruža spektakularan pogled na obalu. Ova plaža nudi sve što je potrebno za ugodan boravak na plaži. Također na području grada Pule nalaze se i brojne skrovite plaže i uvale koje pružaju mir i intimnost za one koji vole mirniji odmor. Definirani teritorij obalnog pojasa koji pripada gradu Puli izuzetno je velik. Duljina obale oko Pule je 30 km, stvarna duljina obalne pulskog akvatorija iznosi čak 195 km.⁷⁸

Obalni pojas Pule nije samo mjesto za rekreaciju i turizam, već je važan i gospodarski faktor. Turizam je ključna grana lokalne ekonomije, a obala pruža mogućnost za razvoj turističke infrastrukture, hotela, restorana i drugih uslužnih djelatnosti.

Obalno područje Pule:

- Jerolim
- Kozada
- Puntizela
- Punta Christo
- Valmaggione
- Pulski zaljev
- Musil
- Galebove stijene
- Fižela
- Valovine
- Stoja
- Zelenika
- Gortanova uvala
- Lungomare
- Mornar
- Vasaline
- Zelene stijene
- Saccorgiana

⁷⁸ Šegota Toni, *op.cit.* (bilj. 45.), str. 8.

- Amberla
- Hotel Brioni
- Havajska plaža
- Ribalrska koliba
- Delfin
- Marina Veruda
- Fratarski otok

10. ZAKLJUČAK

Korištenje javnog dobra je ključno za održavanje društvene pravde, ravnoteže i općeg blagostanja. Javno dobro pruža pristup resursima i prostoru svim članovima društva bez obzira na njihovu socioekonomsku pozadinu. Njegovo korištenje potiče zajedništvo, potpomaže integraciji i doprinosi stvaranju uravnoteženog i snažnog društva. Očuvanje i zaštita javnog dobra su ključni za buduće generacije. Kroz pravilno upravljanje, očuvanje i obnovu javnih dobara, osiguravamo da naša djeca i unuci imaju pristup tim resursima i mogu uživati u njihovim brojnim koristima. Važno je razvijati politike i zakone koji promiču održivo korištenje javnog dobra i sprječavaju njegovo neodgovorno iskorištavanje ili privatizaciju.

Pomorsko dobro u Hrvatskoj predstavlja neprocjenjiv resurs koji doprinosi turizmu, lokalnom razvoju i očuvanju prirodnih ljepota obale i otoka. Njegovo korištenje omogućava građanima i posjetiteljima uživanje u prekrasnim plažama, čistom moru te raznim aktivnostima na vodi. Međutim, važno je naglasiti da je očuvanje pomorskog dobra ključno za dugoročno održivo korištenje. Stoga je potrebno kontinuirano ulagati u zaštitu obalnih ekosustava, regulirati aktivnosti na pomorskom dobru te educirati javnost o važnosti očuvanja prirodne i okoliša. Samo na taj način možemo osigurati da pomorsko dobro u Hrvatskoj ostane dragocjen resurs koji će nas sve u budućnosti oduševljavati i pružati nezaboravne trenutke na obali Jadranskog mora.

Pomorsko dobro u gradu Puli ima potencijal pridonijeti društvenom, ekonomskom i ekološkom razvoju lokalne zajednice. Korištenje javnog dobra s osloncem na pomorsko dobro zahtjeva sveobuhvatan pristup koji uključuje suradnju svih relevantnih sudionika kao što su

lokalne vlasti, turistički sektor, građani i organizacije civilnog društva. Važno je razviti održive strategije i politike koje će osigurati zaštitu prirodnih i kulturnih vrijednosti pomorskog dobra, kao i poboljšati kvalitetu korištenja za građane i posjetitelje. Uspješno korištenje pomorskog dobra donosi brojne prednosti. To uključuje poticanje turizma, povećanje kvalitete života lokalnog stanovništva, stvaranje novih radnih mjesta te jačanje identiteta i promicanje kulturne baštine.

Konačno, korištenje javnog dobra nebi trebalo biti samo privilegija pojedinaca, već obveza svih članova društva da ga čuvaju i koriste na odgovoran način. Kroz suradnju, edukaciju i svjesnost o važnosti javnog dobra, možemo osigurati da ovi resursi budu dostupni i zaštićeni za sadašnje i buduće generacije.

11. LITERATURA

Knjige i članci:

1. Bajlović Antonia, Upravljanje i korištenje javnim dobrom, Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet Zagreb, 2022.,
2. Borković Ivo, Primjena općeg pravnog režima koncesije na pomorsko dobro, Pravo u Gospodarstvu, godište 34., Zagreb, 1995., str. 341.-355.
3. Borković Ivo, Upravno pravo, Narodne novine, Zagreb, 2002., str. 585.-602.
4. Jelušić Mario, Javno vlasništvo u pravnom sustavu Republike Hrvatske, u: Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, god. 49., 2009., str. 151-165.
5. Gavella Nikola, Josipović Tatjana, Gliha Igor, Belaj Vlado, Stipković Zlatan, Stvarno pravo, Narodne novine, Zagreb, 1998.,
6. Kale Boris, Pomorsko dobro, Hrvatska pravna revija, 2002., str. 1.-8.
7. Pehar Snježana, Pojam javnog dobra u teoriji i praksi, u: Zbornik radova Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse, br. 9, Mostar, 2011., str. 238.-251.
8. Staničić Frane, Koncesije na pomorskom dobru, nužnost usklađivanja Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama sa Zakonom o koncesijama, Informator 63. godina Informator 63. godina, 2015., str. 1.-3.
9. Šegota Toni, Pomorsko dobro i koncesije u turizmu, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Fakultet ekonomije i turizma „Dr. Mijo Mirković“, 2021.,

Zakoni:

1. Odluka o donošenju plana upravljanja pomorskim dobrom za području Grada Pula-Pola za 2023. godinu
2. Ustav Republike Hrvatske, NN 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14
3. Zakon o cestama, NN 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14, 110/19, 144/21, 114/22, 114/22, 04/23
4. Zakon o koncesijama NN 69/17, 107/20
5. Zakon o plovidbi i lukama unutarnjih voda, NN 144/21

6. Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama, NN 83/23
7. Zakon o slatkovodnom ribarstvu, NN 63/2019
8. Zakon o šumama, NN 68/18, 115/18, 98/19, 32/20, 145/20, 101/23
9. Zakon o vodama, NN 66/19, 84/21, 47/23
10. Zakon o zračnom prometu, NN 69/09, 84/11, 54/13, 127/13, 92/14